

В.О. Дрок

Кейс-метод в навчальному процесі лікарів-інтернів

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку медицини практична діяльність лікаря-стоматолога передбачає безперервний процес самоосвіти, здатність до якого повинна формуватися з першого дня навчання у вищому освітньому закладі й логічно продовжитись під час проходження інтернатури.

Мета: підвищити ефективність навчального процесу лікарів-інтернів за фахом «Стоматологія» на основі наукових підходів до питань суті та змісту самостійної роботи.

Результати та обговорення. При організації самостійної роботи педагог пропонує конкретне завдання, пов'язане із практичною діяльністю лікаря-стоматолога, контролює виконання й дає своєчасні вказівки лікарям-інтернам, аналізує процес обстеження та лікування пацієнта, написання історії хвороби, а також перевіряє, якими знаннями, уміннями та навичками оволоділи лікарі-інтерни в процесі виконання даної роботи. У даному випадку ситуаційна задача або лікувальний процес виконує роль зовнішнього подразника, що стимулює пізнавальну активність лікарів-інтернів. Однією із форм такої роботи є метод аналізу конкретних ситуацій (case-study), який полягає в активному проблемно-ситуаційному аналізі, заснованому на навчанні через рішення конкретних завдань ситуацій (тобто рішення завдань з кейсів). Завдяки методу «case-study» для вирішення практичних завдань застосовуються теоретичні знання, що сприяє розвитку самостійного мислення, уміння вислуховувати та враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловлювати свою думку.

Висновки. Рішення завдань з кейсів розвивають у лікарів-інтернів навички клінічного мислення, навчання застосуванню теоретичних знань на практиці. Багатоступінчастість впливу й підвищення складності задачі приводить до вдосконалення клінічного мислення, розширення світогляду.

Ключові слова: самостійна робота, учбовий процес, кейс-метод, стоматологія.

Актуальність теми

На сучасному етапі розвитку медицини практична діяльність лікаря-стоматолога передбачає безперервний процес самоосвіти, здатність до якого повинна формуватися з першого дня навчання у вищому освітньому закладі й логічно продовжитись під час проходження інтернатури. Самостійна робота завжди була одним з тимчасових елементів процесу навчання у вищій школі. Найбільш актуальним це стає у світлі впровадження Болонського процесу, що вимагає переосмислення та поглиблення ролі самостійної роботи лікарів-інтернів у процесі навчання [1, 2].

Мета – підвищити ефективність навчального процесу лікарів-інтернів за фахом «Стоматологія» на основі наукових підходів до питань суті та змісту самостійної роботи.

Результати та обговорення

У світлі вимог Болонського процесу активно обговорюються проблеми, методики організації та засоби, спрямовані на підвищення ефективності навчального процесу. У сучасних літературних джерелах проблема організації самостійної роботи розглянута досить широко. Так, поняття «самостійна робота» трактується як самостійний пошук необхідної інформації, набуття знань, їх використання для вирішення навчальних, наукових і професійних завдань; як діяльність, складається з багатьох елементів: творчого сприйняття й осмислення навчального матеріалу в ході лекції, підготовки до занять, іспитів, заліків; як різноманітні види індивідуальної, групової пізнавальної діяльності лікарів-інтернів на заняттях або в позааудиторний час без безпосереднього керівництва, але під наглядом викладача. Організація самостійної роботи у вищій школі розглядається як система заходів з виховання активності й самостійності як рис, притаманних особистості майбутнього лікаря, умінь і навичок раціонального придбання корисної інформації. Це явище розуміється

також рядом авторів як система організації педагогічних умов, що забезпечують управління навчальною діяльністю, яка протікає в умовах відсутності викладача. Спостерігаються спроби знайти визначення в характері завдань, їх значення для виховання й розвитку особистості.

Таким чином, самостійна робота розглядається, з одного боку, як вид діяльності, що стимулює активність, самостійність, пізнавальний інтерес, як основа подальшого самоосвіти, поштовх до подальшого підвищення кваліфікації, а з іншого – як система заходів або педагогічних умов, що забезпечують керівництво самостійною діяльністю лікарів-інтернів.

Навички самостійної роботи необхідні для формування здатності брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблему, знаходити конструктивні рішення й вихід із проблемних ситуацій, що дуже актуально для майбутньої успішної діяльності лікаря-стоматолога. Самостійна робота сприяє поглибленню знань, пробудженню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу пізнання.

Самостійна робота лікарів-інтернів передбачає активну пізнавальну діяльність. Зовні самостійна робота як засіб навчання виступає у вигляді різних завдань, наприклад, рішення ситуаційних завдань; внутрішньо вона виражається через пізнавальну діяльність або практичне завдання, яке в навчанні виступає своєрідним імпульсом до початку розумової діяльності суб'єкта навчання [4, 5].

Загальновідомі такі компоненти самостійної роботи, як: сприйняття й осмислення навчального матеріалу на лекціях, ведення конспекту лекцій, вивчення навчальної літератури (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), обробки навчальної інформації та переведення її на рівень знань, закріплення знань на практиці, виконання різних додаткових завдань, підготовки рефератів і доповідей на науково-практичних конференціях, підготовка до практичних і семінарських занять [6].

При організації самостійної роботи педагог пропонує конкретне завдання, пов'язане із практичною діяльністю лікаря-стоматолога, контролює виконання й дає своєчасні вказівки лікарям-інтернам, аналізує процес обстеження та лікування пацієнта, написання історії хвороби, а також перевіряє, якими знаннями, вміннями та навичками оволоділи лікарі-інтерни у процесі виконання даної роботи. У даному випадку ситуаційна задача або лікувальний процес виконує роль зовнішнього подразника, що стимулює пізнавальну активність лікарів-інтернів. Однією із форм такої роботи є метод аналізу конкретних ситуацій (case-study), який полягає в активному проблемно-ситуаційному аналізі, заснованому на навчанні через рішення конкретних завдань ситуацій (тобто рішення кейсів). Завдяки методу «case-study» для вирішення практичних завдань застосовуються теоретичні знання, що сприяє розвитку самостійного мислення, вміння вислуховувати і врахувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою думку. [3]. Лікарі-інтерни мають можливість самостійно складати план обстеження та лікування, обґрунтовано сформулювати клінічний діагноз, вести медичну документацію. Така форма діяльності вимагає максимальної активізації пізнавально-розумової діяльності, учить орієнтуватись у нестандартних умовах, застосовувати отримані раніше знання й успішно поєднувати теорію із практикою. Дотримання принципу «від простого до складного» полегшує осмислення інформації, а неодноразове використання методичних посібників протягом заняття сприяє запам'ятовуванню. Поєднання способів спілкування (фронтальне, групове, індивідуальне) забезпечує можливість постійного контакту викладача й лікаря-інтерна. Викладачі прагнуть до різноманітності форм і методів активізації пізнавальної діяльності лікарів-інтернів. Інтернам пропо-

нуються література та відеофільми по темі занять. Успішність і своєчасність виконання завдання, наприклад, рішення завдань з кейса, залежать від активності самого лікаря-інтерна, а також від вихідного рівня його знань. При цьому важливо переконати майбутнього лікаря в необхідності освоєння професії, створити в ході навчального процесу особливу атмосферу взаємної творчої зацікавленості викладача й лікаря-інтерна. При необхідності викладач включається в обговорення, вносить корективи. Обмін інформацією між викладачем і лікарем-інтерном повинен проводитись у формі спілкування колег, що саме по собі стимулює бажання бути грамотним співрозмовником. Так само майбутній фахівець повинен показати навички аналізу запропонованої клінічної ситуації із призначенням пацієнту відповідного лікування.

Висновки

Рішення завдань з кейсів розвивають у лікарів-інтернів навички клінічного мислення, навчання застосуванню теоретичних знань на практиці. Багатоступінчастість впливу і підвищення складності задачі приводять до вдосконалення клінічного мислення, розширення кругозору. У результаті у клініку приходять лікар-стоматолог, який має навички спілкування з пацієнтом і колегами, практичного застосування клінічних і додаткових методів діагностики, оформлення медичної документації, орієнтується в методах лікування.

Таким чином, використання кейс-методу в рамках самостійної роботи лікарів-інтернів сприяє набуттю навичок самоосвіти, самостійному вивченню літератури, використанню різних електронних носіїв інформації та мережі Інтернет, розвитку комунікативних здібностей, розвиває клінічне мислення та інтелектуальний потенціал майбутніх лікарів.

ЛИТЕРАТУРА

1. Байденко В.И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / Байденко В.И. – М., 2003. – 127 с.
2. Галузеви стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма «спеціаліста» за спеціальністю «стоматологія» напрямку підготовки 1101 «Медицина» / Міністерство освіти і науки України. – К., 2003. – 81с.
3. Ждан В.М. Місце та роль самостійної роботи студента у кредитно-модульній системі організації навчального процесу / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шешукова та ін. // Медична освіта. – 2011. – № 2. – С. 52–54.
4. Організація самостійної роботи студентів / Під заг. ред. В.М. Король, В.П. Мусієнко, Н.Т. Токової. – Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2003. – 216 с.
5. Пидкасистый П.И. Организация учебно-познавательной деятельности студентов. Учебное пособие. – М.: Педагогическое общество России, 2004. – 112 с.
6. Соколова И.И. Развитие научно-исследовательской деятельности у врачей-интернов / И.И. Соколова, Е.Г. Денисова // Современная стоматология. – 2010. – № 4. – С. 58–60.

Кейс-метод в учебном процессе врачей-интернов

В.О. Дрок

Актуальность темы. На современном этапе развития медицины практическая деятельность врача-стоматолога предусматривает непрерывный процесс самообразования, способность к которому должна формироваться с первого дня обучения в высшем образовательном учреждении и логично продолжиться во время прохождения интернатуры.

Цель: повысить эффективность учебного процесса врачей-интернов по специальности «Стоматология» на основе научных подходов к вопросам сути и содержания самостоятельной работы.

Результаты и обсуждение. При организации самостоятельной работы педагог предлагает конкретное задание, связанное с практической деятельностью врача-стоматолога, контролирует выполнение и дает своевременные указания врачам-интернам, анализирует процесс обследования и лечения пациента, написание истории болезни, а также проверяет, какими знаниями, умениями и навыками овладели врачи-интерны в процессе выполнения данной работы. В данном случае ситуационная задача или лечебный процесс выполняет роль внешнего раздражителя, стимулирует познавательную активность врачей-интернов. Одной из форм такой работы является метод анализа конкретных ситуаций (case-study), который заключается в активном проблемно-ситуационном анализе, основанном на обучении путем решения конкретных задач ситуаций (то есть решению задач из кейсов). Благодаря методу «case-study» для решения практических задач применяются теоретические знания, что способствует развитию самостоятельного мышления, умения высказывать и учитывать альтернативную точку зрения, аргументированно высказывать свое мнение.

Выводы. Решение задач из кейсов развивает у врачей-интернов навыки клинического мышления, применению теоретических знаний на практике. Многоступенчатость влияния и повышения сложности задачи приводят к совершенствованию клинического мышления, расширению кругозора.

Ключевые слова: самостоятельная работа, учебный процесс, кейс-метод, стоматология.

Case method in training of interns

V. Drok

Abstract: independent work is needed not only for the capture of certain discipline maintenance but also for forming of ability to undertake responsibility, independently to solve problem, find structural decisions and exit from problem situations, that very topically for successful future activity of doctor-stomatology. Case-study is instrumental in deepening and spread of learnings, awakening of interest, to cognitive activity, to the capture the receptions of process of cognition.

Entry. At the present stage of development of medicine practical work of a dentist involves a continuous process of self-education, the ability to which should be formed with the first day of training in higher educational institutions and it is logical to continue during the internship.

The main text. In light of the requirements of the Bologna process is actively discussed the problems of organization methods and tools aimed at improving the efficiency of the educational process.

The skills of independent work required for the formation ability to take responsibility, to solve the problem, find constructive solutions and a way out, which is very important for the future success of a dentist.

One form of such work is the method of analysis of concrete situations (case-study), which consists of active problem-situation analysis, based on learning by solving specific problems situations (i. e., case studies). Thanks to the method «case-study» for the solution of practical problems apply the theoretical knowledge that contributes to the development of independent thinking, the ability to listen and consider an alternative point of view, the arguments to Express their opinion. Summary and conclusions. Solution cases develop interns clinical thinking skills, learning to apply theoretical knowledge in practice. The multi-layered influence and increasing complexity of tasks leads to improvement of clinical thinking and expanding horizons. As a result, in the clinic comes a dentist who has the skills to communicate with patients and colleagues, the practical application of clinical and additional methods of diagnosis, medical documentation, versed in the methods of treatment.

Thus, the use of the case method in the framework of independent work of interns, promotes the skills of self-education, self-study of literature, the use of various electronic media and the Internet, the development of communication skills, develops clinical reasoning and intellectual potential future doctors.

Key words: independent work, educational process, case-study, stomatology.

*Дрок Вікторія Олександрівна – канд. мед. наук,
асистент кафедри стоматології факультету післядипломної освіти ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗУ».
Адреса: 50007, м. Кривий Ріг, вул. Гетьманська, 74, кв. 391.
Тел.: (067) 998-38-68. E-mail: drokviktoriya@gmail.com.*

НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ

НОВОЕ ПОКРЫТИЕ ДЛЯ РЕТЕЙНЕРОВ И ЭЛАЙНЕРОВ ПРЕДОТВРАЩАЕТ РОСТ БАКТЕРИЙ НА ИХ ПОВЕРХНОСТИ

Прозрачные пластиковые элайнеры – привлекательная альтернатива громоздким брекетам. В последнее время элайнеры приобретают все большую популярность и тоже используются для поддержания результата ортодонтического лечения. Проблема в том, что эти съемные конструкции могут собирать на поверхности бактерии. Группа ученых сообщила о разработке покрытия, предотвращающего рост бактериальной пленки на элайнерах.

По статистике Американской ассоциации ортодонтонтов, более пяти миллионов людей ежегодно проходят лечение для исправления неправильного прикуса. Для этого используют брекететы и элайнеры. Последние состоят из пластикового полимера, их форма сконструирована таким образом, чтобы выполнять медленное выравнивание зубного ряда. Применяются при скученности зубов, дистальном и мезиальном прикусе, незначительных отклонениях окклюзии. Ретейнеры изготавливают путем создания слепка, прессинга или нагревания массы для формирования пластиковой капы. Но, как правило, на поверхности ретейнеров образуется крепкая бактериальная пленка, а также пластик быстро изнашивается. Авторы работы попытались создать простое и доступное покрытие для данных конструкций, которое бы препятствовало образованию биопленки. Идея пришла им в голову после изучения сверхгидрофильных антибактериальных покрытий, применяющихся для защиты других медицинских устройств. Д-р Хио-Вон Ан и Джигки Хонг решили разработать нечто подобное для стоматологических ретейнеров и элайнеров.

Для этого взяли полимерный лист из полиэтилентерефталата, который был модифицирован гликолем (PETG) и многослойными пленками карбоксиметилцеллюлозы и хитозана. Такое многослойное покрытие образует супергидрофильную поверхность, т. е. поверхность, активно поглощающую воду. Благодаря этому свойству бактерии не могут прикрепиться к поверхности. Далее сравнили два образца материала, один без покрытия, другой – с покрытием из гликоля и пленок карбоксиметилцеллюлозы и хитозана. Оказалось, что на поверхности второго материала объем бактериальной пленки ниже на 75 %. Более того, материал с покрытием оказался более прочным и износостойким, даже при эксперименте с использованием искусственной слюны и добавлением различных кислотных растворов.